

„A királykérdés megoldásához ki kell kérni a szövetséges főhatalmak hozzájárulását“

Buza professzor előadása a királykérdésről

(A Délmagyarország munkatársától.) Az Egyetem Barátok Egyesületének jogtudományi szakosztálya szerdán délután ülést tartott, amelyen dr. Buza László egyetemi tanár a királykérdés nemzetközi vonatkozásairól tartott előadást.

Arról beszélt Buza professzor, hogy az állam a maga területén szuverén. Azt fejtette, hogy a trianoni szerződés erős beavatkozást jelentett, de az államforma és az államfő kérdését nem érintette, nem is irta elő a Habsburg-ház detronizálását. De a Nemzetek Szövetségének sincsen joga, hogy a királykérdésbe beavatkozzék, tehát a magyarságot — mondotta a professzor — a királykérdésben semmiféle nemzetközi kötelezettség nem terheli.

Érdekesen magyarázta azután dr. Buza László a nemzetközi jogi és hatalmi kérdéseket. Azt mondotta, hogy a nemzetközi jog szerint »a háboru legitim eszköz a nemzetek közötti vitás kérdések eldöntésére...« A nemzetközi hatalom mindenre ránehezedik a maga súlyával és a magyar királykérdést is a maga hatáskörébe vonta.

A szövetséges főhatalmak álláspontja a Habsburg-restauráció kérdésében az, hogy bár nem akarnak beavatkozni az ország belügyeibe, de a Habsburgok restaurálását nem tűrik. Ezt ki is nyilvánították akkor, amidőn Károly először jött vissza az országba. Tiltakozások és jegyzékek követték egymást, holott

ezek a lépések és ezek a nyilatkozatok a nemzetközi joggal ellentétben állottak és csakis a tényleges erőre támaszkodtak. A magyar kormány kijelentette, hogy Károly akcióját illetéktelen beavatkozásnak tekinti, de egyben tiltakozott az idegen államok beavatkozása ellen és semmiféle kötelezettséget nem vállalt a királykérdés megoldásáról illetőleg.

Amikor másodszor jött be az országba Károly, a nagyhatalmak azt kívánták, hogy a magyar kormány proklamálja Habsburgi Károlyt és minden ivadékának detronizálását és szüntesse meg a pragmática sankciót. Így született meg 1921-ben a trónfosztó törvény, amelyhez még a magyar kormánynak az a nyilatkozata járult, hogy a királykérdés megoldása előtt meghallgatja a szövetséges hatalmakat és hogy a Habsburgokat nem hozza vissza.

Midőn királyválasztás van, akkor nincsen restauráció. Nyilvánvaló, hogy a kormány a megválasztandó király személyének a kérdését tudatosan nyitva hagyta. Az bizonyos, hogy a királykérdés megoldásához csak a szövetséges főhatalmak hozzájárulását kell kikérni, de a kiséntét nem.

Az előadás után dr. Pollner Ödön szólalt fel és elismervén az előadó jogi fejtegetéseit, maga azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a királykérdést a szövetséges hatalmakkal egyetértően meg tudjuk oldani.

A közismerten áldatlan lakásviszonyokon minél előbb minél gyökeresebben segítsen a város

Jelentés Szeged szomoru lakáskatasztrófájáról

(A Délmagyarország munkatársától.) A városi párt legutóbbi ülésén tudvalevőleg programba vette, hogy akcióba kezd az egészségtelen vizes lakások megszüntetése érdekében. Megbízást adott tehát egy bizottságnak, amelynek tagjai Fekete Ipoly, dr. Krausz József, Pásztor József és dr. Regdon Károly, hogy tartson a vizes lakásokban szemlélet és tapasztalatairól tegyen jelentést. A bizottság eleget tett vállalt feladatának és most a következő jelentést küldte meg dr. Jedlicska Béla közjegyzőnek, a városi párt elnökének:

— Dr. Jung Sándor tisztú orvosnak a vizes lakásokról összeállított statisztikáját észleleteink alapján minden tekintetben helytállóknak tartjuk s minthogy meggyőződésünk szerint a vizes lakásoknak ujjakkal, egészségessékel való pótlása

olyan elsőrendű kötelessége ennek a városnak, amelynek minél előbbi teljesítése elől ki nem térhet,

a kérdés gyökeres ismertetése és orvoslása érdekében szükségesnek tartanók, ha ki méltóztatnék eszközölni a város hatóságánál, hogy dr. Jung Sándor füzetéből megküldjön egy-egy példányt a törvényhatósági bizottság minden tagjának. Ami már most eljárásunk részleteit illeti, természetesen nem végezhetjük, de felesleges is lett volna végezni azt a részletező munkát, amelyet előttiünk már mások elvégeztek. Célunk volt egyrészt arról meggyőződni, hogy változott-e a lakásviszonyok

terén eddig fennállott nyomoruságos helyzet, másrészt szerény erőnkkel hozzájárulni a kérdés állandó felszínentartásához és ezzel elősegíteni és gyorsítani az orvosláshoz vezető utat. Jártunk a Polgár-uccában, a Lechner-terén, a Tisza Lajos-köruton, a Takaréktár-uccában, a Veresács-uccában, a Hajnal-uccában stb. és észleleteink, hogy a több, mint 3000 szegedi nedves lakásban — amelyek a Polgár-uccában pincelakások, a Hajnal-uccában rendes földszintiek, de a víztől rothad bennük a padozat — a legrettenesebb állapotok uralkodnak. Jártunk Polgár-uccai szemlénk során olyan lakásban, amelyből épp akkor költözött ki a bérlője, akinek két kis fia van, akik — mint maga az apa mondta — olyanok, mint a penészvirág. Ugyanebben a házban benyitottunk egy lakásba, amelyben két asszonyt és négy apróságot találtunk rettenetes állapotban, nem hisszük, hogy

a gyerekek közül egy is egészséges lett volna.

Bizonyos, hogy valamennyi sápadt, sovány volt és angolkórosnak látszott. A Lőw Lipót-ucca 11. szám alatt olyan lakásokban jártunk, amelyekben

egy méter 70 centiméterrel magasabban van az uccal gyalogjáró, mint a szoba padozata.

Méltóztatnék elképzelni, milyen mélyen van ez a lakás a föld alatt és hogy ver ki falain a nedvesség. Megemlítjük itt mindjárt, hogy a

bérek havi 16 és 35 pengő között váltakoznak. A Zoltán-ucca 4. számú ház egyik ajtajára fehér kartonon fekete kusza írással ez a kártya van kitéve: Nagy Béla zenész, primás. Az egész szoba másfél méter széles, három méter hosszú, nagyon alacsony és azt a benyomást kelti, mint egy jókora skatulya, amelyet a föld alá süllyesztettek.

Özönlik belőle a dohos levegő, amikor kinyitjuk az ajtót.

A lakója nincs idehaza. A Hajnal-ucca 8. szám alatt olyan lakást láttunk, amelybe egy-két napi esőzés után bejön a víz. Ilyen lakás nagyon sok van ezen a környéken: A Móra-városrészen, ahol köztudomás szeriint

gyakran raknak le esős időjárásban féglákon padozatát, hogy járnai tudjanak a vizes lakásokban.

A Hajnal-ucca 8. számú lakás bérlője panaszkodik is, hogy tönkremennek a butorai. A Kormányos-ucca 31. számú házban a lakások padlói teljesen ki vannak rothadva. A Veresács-ucca 35. szám alatt az egyik bérlő 12 éve lakja egyszoba-konyhás lakását és fizet érte 75 százalékos alapon 33 pengő 87 fillért. A sok hasonló közül annak igazolására említjük meg még ezt az adatot, hogy

a legfőbb éleveszélyesen egészségtelen, nedves és dohos lakás bérlője már ma is akkora bért fizet, amekkorából — legfeljebb igen csekély összeggel felemelve — egészséges lakást is kaphatna, ha lenne.

Feleslegesnek tartjuk tapasztalataink további részletezését. Megbízásunknak igyekeztünk eleget tenni és jelentésünket azzal a tiszteletteljes megjegyzéssel terjesszük be, kövessen el a városi párt mindent annak érdekében, hogy a város közegészségügye mielőbb és minél gyorsabb tempóban megjavíttassék és hogy

a közismerten áldatlan lakásviszonyokon minél előbb minél gyökeresebben segítsen a város hatósága.

Kapott-e külföldről utasítást a kormány a numerus clausus ügyében?

Budapest, március 21. A képviselőház összehívhatatlansági állandó bizottsága Teleki Tibor gróf elnöklésével ma délelőtt tárgyalta Szabóky Alajos államtitkárnak az OKH-nál viselt igazgatósági elnöki tisztsége miatt tett összehívhatatlansági önbejelentését. A bizottság Oberhammer Antal előadásában tárgyalta az ügyet és határozatában egyhangulag kimondotta, hogy az összehívhatatlanság esetét nem látja fenforogni.

A bizottság ezután ugyancsak Oberhammer előadásában Györki Imrének összehívhatatlansági bejelentését tárgyalta, melyet ő a házszabályok 180. §-a alapján a kormány tagjai ellen tett azért, mert szerinte a kormány a numerus clausus módosításával kapcsolatban idegen tényezőktől utasítást fogadott el. A bizottság Györki meghallgatása után befejezte az előkészítő eljárást és az ügyet ítélehozatalra előkészítettnek nyilvánította. (MTI.)

— Új könyvek a »Délmagyarország« kölcsönkönyvtárában: Kodolányi János: Szakadékok, Pásztor Árpád: Únt élet rabszolgáinak.

BELVÁROSI MOZI

Március 22., 23., 24., 25. éj, csütörtök, vasárnapig

A táncoló Bécs.

Kedélyes történet a régi jó békevilégből. 8 felvonásban.

Főszereplők:

Lya Mara és Ben Lyon.

Azonkívül Híradó.

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

KORZÓ MOZI

Március 22. éj, csütörtökön

Alice Terry és Ramon Novarró

főszereplésével **A tenger faunja.**

Dráma 7 fe. vonásban — Azonkívül:

A tripoliszi fogoly.

Dráma a sivatagban 8 felv. Főszereplők: **Dárkonyi Mihály**

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

SZECHENYI MOZI

Március 22. éj, csütörtökön

BEN-HUR

Lewis Wallace regénye filmen 2 rész, 12 fe. vonásban egyszere. — Főszereplők

Ramon Novarró és Betty Bronson

Előadások kezdete 5, 7, 9 órakor.